

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris.
Theologia Universa**

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Caput XII. Notitia specialis circa praxim Curiae Ecclesiasticae, praesertim
Romanae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38477

De Charitate, libellus, Ignis Fatuus. Contra Libellus, Ignis fatuus extinctus, per *Campianum Florum* anno 1679. *Albertici vanden Kerckhove*, Theologo. Bernardino disquisitio de Attritione, amore &c. *Christianus Alerbinus*, de peccatis Ignorantia, an eaque est juris naturæ liberet à peccato, per tres partes solidè deductum. Mala fides Auctoris anonymi, per *Danielem Campfordum*. Doctrina mira ac nova &c. per *Vicum Ioson*.

Wilhelmus Sandes, Confutatio Triumvirorum, circa Propositiones 65. ab Innocentio XI. prohibitas, eorumque Auctores. Dehis denuò à *Petro Moens* quidam editum. *Henrici Noris*, Apologia Augustiniana. *Præmonis Neuffer*, Germani, Prodrum velitaris contra vindicias Augustinianas &c. Sunt & aliorum temporum libelli in variis Controversiis editi.

CAPUT XII.

Notitia specialis circa praxim Curia Ecclesiastica, præsertim Romanæ.

Doctrinæ Theologicæ, ac juris Canonici plurimum annexa est cognitio *Fori Ecclesiastici*, & quo modo diversa causa ad diversa Tribunalia referri, & in his iudicari debeant. Cum enim Christi in toto orbe Vicarius nequeat per se tot tantarumque causarum discussionem & iudicium exercere, varias Romæ constituit Congregationes sive Tribunalia sibi subordinata, quorum singula de certo genere causarum sententiam ferant, sua deum auctoritate comprobant. Horum notitia quanto difficilior est, tantò erit hic in unum collecta commodior.

I. Congregatio Cardinalium sanctissima Inquisitionis erecta fuit à Paulo III. per Constitutionem quæ incipit, *Leet*, an. 1542. Et eadem denuò restituta à Sixto V. constit. quæ incipit, *Immensa*, anno 1587. Et habetur in Tomo 2. Bullarii Laertii Cherubini.

Ad hanc Congregationem pertinet Inquisitio hæreticæ pravitatis, & potestas citandi, procedendi, sententiandi, & definiendi in omnibus causis tam hæresim manifestam, quam schismata, apostasiam à fide, magis, sortilegia, divinationes, Sacramentorum abusus, & quæcumque alia, quæ etiam præsumptam hæresim sapere videntur concernentibus, non solum in Urbe, sed etiam in universo terrarum orbe ubi Christiana viget Religio, super omnes Patriarchas, Primates, &c. Sic habet Bulla supra citata. Unde etiam ad hanc Congregationem deferuntur examinanda, & censuranda, qualitas Doctrinæ quæ in quæstionem vocatur, ut patet ex pluribus ejus Decretis etiam recentioribus.

Cardinalium in hac Congregatione assistentium quidquid major pars decernit validum est, perinde ac si omnes illic convenissent, & major pars consensisset. Ita *Barbosa* ex Pii IV. Constitutione 79. quæ incipit, *Com*, an. 1564. Ubi addit, hanc Congregationem appellationes ab aliis Inquisitoribus audire, & suos Inquisitores ubivis locorum deputare.

II. Alia est Congregatio pro Interpretatione Concilii Tridentini. Hæc erecta fuit primum à Pio IV. Constit. Quæ incipit, *Alias nonnullas*, anno 1564. Tomo 1. Bullarii, & deinde restituta à Sixto V. Constit. 74. *Immensa*, an. 1586. in qua istius Congregationis nomen & potestas his verbis declaratur. Eorum qui-

dem Decretorum, quæ ad Fidei dogmata pertinent interpretationem nobis ipsis reservamus. Cardinalibus verò Præfectorum interpretationi, & executioni Concilii Tridentini, si quando in iisquæ de morum reformatione, disciplina, ac moderatione, & Ecclesiasticis iudiciis, aliisque hujusmodi statuta sunt, dubietas, aut difficultas emerferit, interpretandi facultatem, Nobis tamen consultis, impertitur.

Hinc Congregationis Concilii Tridentini Declarationes ad instar legis communis solent allegari. Illis etiam plurimum Rota Romana deferre solet, nec eas ullo modo in dubium revocare, ut ostendit *Barbosa* in sua summa Apostolicarum decisionum.

Sed hic ad praxim specialiter notandum est, iustu Urbani VIII. anno 1621. Congregationem hanc mandasse ac præcepisse, hujusmodi Declarationibus tam impressis, & imprimendis, quam manuscriptis, nullam fidem esse in iudicio, vel extra à quoquam adhibendam, sed tantum illis quæ in authentica forma, solito sigillo & subscriptione Eminentissimi Cardinalis Præfecti, & Secretarii ejusdem Congregationis pro tempore existentium munitæ fuerint. Cujus declarationis verba transcripta habet Ant. Diana Resol. Moral. Part. 5. Tr. 2. Resol. 96.

III. Congregatio altera est quæ dicitur, *Sacrorum Rituum*, ad quam referenda sunt quæ spectant ad ritus, ceremonias, aliaque ad divinum cultum pertinentia. Hæc erecta fuit à Sixto V. in Constit. 74. quæ incipit, *Immensa*, anno 1587. cujus officium, potestas, & procedendi modus, ex sequentibus ipsius Bullæ verbis authentice exponetur.

Quinque Cardinales delegimus quibus hæc præcipue cura incumbere debeat, ut veteres Ritus sacri ubivis locorum in omnibus Urbis, Orbisque Ecclesiis, etiam in capella nostra Pontificia, in Missis, divinis Officiis, Sacramentorum administratione, ceterisque ad divinum cultum pertinentibus à quibusvis personis diligenter observentur, ceremoniæ, si exoleverint, restituantur, si depravatæ fuerint, reformentur. Libros de sacris Ritibus, in primis Pontificale, Rituale, Cæmoniale, prout opus fuerit, reforment, & emendent. Officia divina de Sanctis Patronis examinent, & Nobis prius consultis, concedant, diligentem quoque curam adhibeant circa Sanctorum canonizationem, Festorumque dierum solennitatem, ut omnia ritè & rectè, & ex Patrum traditione fiant, &c.

Hæc tamen congregatio non concedit Litteras remissoriales pro formanda inquisitione ad canonizationem Sanctorum auctoritate Apostolica, nisi prius expediantur Litteræ Apostolicæ in forma Brevis eidem congregationi directæ, ut notat *Sellius* in selectis canonicis Cap. 1. Num. 77.

Non solet etiam passim concedere in Officiis ab ea approbandis Antiphonas, Versiculos, Responsorias, Hymnos, & alia similia propria, præter Lectiones secundi nocturni, ut tradit *Lezana* ex actis congregationis Rituum.

Neque solet approbare aliquas Litanias præter ordinarias impressas in Breviario, & eas quæ de B. Maria recitantur in Ecclesia Lauretana. Idem in summa *Quæst. Regular. Tom. 3.*

Congregatio Rituum Memorialia non recipit, nisi porrigentes sint Procuratores habentes mandata, aut litteras legitimas ad tractanda negotia. Singula prædicta

dicta in praxi notanda sunt, ut sciatur in quibus, & quo modo ad hanc Congregationem recurrere oporteat.

Postremò notandum, Decretis, declarationibus, & decisionibus hujus Congregationis fidem in iudicio vel extra non deberi, nisi in authentica forma cum sigillo & subsignatione Cardinalis Præfecti munita fuerint, ut statutum est iussu Urbani VIII. anno 1632. prout supra de Congreg. pro interpretatione Tridentini.

IV. Accedit his *Congregatio de Propaganda Fide*, quæ constat certo numero Cardinalium, Prælatorum, ac Regularium, primum erecta à Gregorio XV. per Constitutionem, quæ incipit, *Inscrutabili*, anno 1621. in qua constituitur 12. Cardinales, & alios Officiales, ac certis redditibus dotavit, ut Congregatio illa intenderet negotiis, rebus ac personis Missionum, & aliis quæ ad Fidei Catholicæ propagationem conducunt: quorum singula in particulari ex ipsa Pontificis Constitutione hic breviter describo.

Nos ut majori cum vigilantia, cura, & fervore opus profequi possimus, & in posterum successores nostri: nonnullorum venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium peculiari sollicitudine negotium committendum duximus. prout tenore præsentium committimus, & demandamus, Volentes ut in unum Congregati, adhibitis etiam aliquot Romanæ Curie Prælati, & Religiosis viris, ac Secretario, in commune consulant, tantæque rei nobiscum invigilent, &c. Quod ut commodius præstari possit, semel coram Nobis, ac bis saltem in domo antiquioris eorum quolibet mense congregentur, omniaque ac singula negotia ad Fidem in universo mundo propagandam pertinentia cognoscant & tractent; & graviora quæ in prædicta domo congregati tractaverint, ad Nos referant; alia verò per seiplos decident, & expediant pro eorum prudentia. Missionibus omnibus ad prædicandum & docendum Evangelium & Catholicam doctrinam superintendant, Ministros necessarios constituent & mutent. Nos enim tam præmissa, quam omnia & singula desuper necessaria & oportuna agendi & exequendi liberam & amplam potestatem Apostolicâ auctoritate præsentium tenore concedimus.

Constituit idem Pontifex ut litteræ & scripturæ omnes dictæ Congregationis gratis & absque ulla mercede expediantur. Hæc non parum, ubi res postulat, ad Missionarii instructionem conducent.

V. Sunt & alia Tribunalia minus communia, prout est *Cancellaria Romana*, quæ maximè versatur circa Ecclesiastica Beneficia, & Officia, quæ à Sede Apostolica dependent. Unde & eorum causas audire: insuper Cameræ Apostolicæ jura curare, & exequi consuevit.

Rota Romana est tribunal ad quod referuntur Quæstiones difficiliore in negotiis Ecclesiasticis, & aliis urbis Romanæ, quæ in utramque partem debitè examinantur, & ab Auditoribus Rotæ de illis demum fertur sententia, quæ passim dicitur, *Decisio Rotæ Romanæ*. Varias hujus Rotæ decisiones inter alios adducit *Barbosa*, *Lezana*, & *Diana* parte undecima ad Tractatus miscellaneos in fine.

VI. Pro Foro interno, & quibusdam facultatibus & gratiis annexis, pridem erecta est *Pœnitentiaria Romana*, & confirmata à Sixto IV. Paulo III. & Julio III. in Constit. *Rationi congruit*, anno 1558. Præest illi

Cardinalis qui dicitur, Major Pœnitentiarius, quæcultates & gratias elargitur, & signat. Alii ibidem Confessarii ex diversis Nationibus congregati, absolvendis pœnitentiis ex quacumque orbis Christiani partibus Romam adventantibus cum ampla facultate operam assiduam præstant. Praxim & facultates hujus Pœnitentiariæ accuratè exhibuimus supra *Part. 4. Tract. 4. Cap. 8. §. 5.* Et ex illa Modum procedendi, ac formandi supplicationes & Expeditiones in his Tribunalibus facile perspicias.

Habent & Ecclesiæ particulares sua Tribunalia, in quibus judicantur Cause Fori Ecclesiastici, ut sunt variae quæ pertinent ad matrimonium, divortia, moniam, usuras, hæresim, apostasiam, sacrilegium, delicta Clericorum, immunitatem Ecclesiasticam, &c. miles, quæ referuntur ad Curiam Episcopalem. In hoc Tribunali præcipue sententiam fert ipse Episcopus, & Officialis, cum Secretario, & aliis qui ad hoc iudicium adhibentur. Has causas fori Ecclesiastici illi citam de Judici Laico ad se pertrahere, sub gravibus conditionibus pœnis in Bulla Cœnæ contentis. Quando tamen devenit ad pœnam sanguinis, solet reus tradiri manus potestatis secularis. Sed ex his, ceterisque hæcibus traditis, ante omnia sollicitè discamus, quo modo ipsi ante Tribunal supremi Judicis demum secuti compareamus.

PROSECUTIO.

Hujus Idææ Scientiæ ad ceteras Facultates & Scientias Controversiarum, Interpretum, Commentariorum, Asceticorum, Human. &c. in eodem genere.

Quoniam intellexi quam habeatur passus gratia & opportuna, ac instar thesauri aut Bibliothecæ portatilis, prior illa Idæa Scientiæ Theologiæ, Juridicæ, ac aliarum annexarum, cum Novissis Auctorum selectiorum in Partes singulas, Impellere nunc ulterius ut ex plurimorum voto idem præsentium exponendis ad communem notitiam ceterarum Facultatum Tractatibus, & Auctoribus qui materiam singulas in particulari tractaverunt. Ingens enim hoc est commodum pro vario variorum ulu tam pro Mathematicarum notitia, quam pro Auctorum in omni genere lecturæ: qui pro ulu particulari magis accommodati sunt: diu multumque indagantur, & cum errore ac dispendio alii & alii sæpe comparantur, nisi oportuna delectu sub unum aspectum expositi habeantur.

Controversiarum Variarum contra Hæreses, Scriptores variis hujus præsertim seculi.

Præter ac Scriptores antiquiores contra omnes hæreses suorum temporum Hæreses ab exordio Ecclesiæ ordine temporis expositos habes in hujus Operis Tomo 1. circa finem. Recentiores aliquos in communi materia hic proponemus.

Robertus Bellarminus Card. ex Soc. IESU scriptor Tomos complures De Controversiis Christianis Præsertim adversus hujus temporis Hæreticos, opus sane amplissimum & toti Ecclesiæ utilissimum.

Thomas Stapletonus Anglus, Doctor Divinus scripsit de principiis fidei, contra Wistacherum, præ auctoritate Ecclesiastica, & alia plurima ac utilissima Tomis 5. in fol. comprehensa.